Dosarul nr. 2-339/2024
(2-24039092-08-2-09042024-1)

H O T Ă R Â R E
în numele legii

Dispozitivul pronunțat la 15 mai 2024
Hotărârea integrală întocmită la 12 iulie 2024

Judecătoria Anenii Noi (sediul Central)
Instanța compusă din:
Președintele ședinței, judecătorul – Pantaz Serghei,
Grefier – Calmîc Sofia,

examinând în ședință publică, în procedură contencioasă, cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de către Bivol Iurie împotriva Președintelui RM, Parlamentului RM, Procuraturii RM, Curții Supreme de Justiție, Curții de Apel Chișinău și Judecătoriei Chișinău cu privire la repararea prejudiciului moral cauzat prin infracțiune și compensarea cheltuielilor de judecată,

a c o n s t a t a t :

La 25 august 2023, Bivol Iurie s-a adresat la Judecătoria Chișinău (sediul Centru) cu cerere de chemare în judecată împotriva Președintelui RM, Parlamentului RM, Procuraturii RM, Curții Supreme de Justiție, Curții de Apel Chișinău și Judecătoriei Chișinău privind repararea prejudiciului moral cauzat prin infracțiune în sumă de 50 000,00 euro și compensarea cheltuielilor de judecată în sumă de 10 000,00 lei.

Prin încheierea Judecătoriei Chișinău (sediul Centru) din 30 august 2023, s-a refuzat în primirea cererii de chemare în judecată înaintate de Bivol Iurie împotriva Președintelui RM, Parlamentului RM, Procuraturii RM, Curții Supreme de Justiție, Curții de Apel Chișinău și Judecătoriei Chișinău privind repararea prejudiciului material și moral cauzat prin infracțiune și compensarea cheltuielilor de judecată.

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 26 septembrie 2023, s-a ridicat de la examinare în ordine de recurs, prezenta cauză civilă, fiind remisă Curții Supreme de Justiție, pentru soluționarea posibilității strămutării, pentru examinare în altă instanță de același grad, a recursului declarat de Bivol Iurie împotriva încheierii Judecătoriei Chișinău (sediul Centru) din 30 august 2023.

Prin încheierea Curții Supreme de Justiție din 01 noiembrie 2023, s-a strămutat de la Curtea de Apel Chișinău, la Curtea de Apel Bălți, pentru examinare în ordine de recurs, cererea de chemare în judecată depusă de Bivol Iurie împotriva Președintelui RM, Parlamentului RM, Procuraturii RM, Curții Supreme de Justiție, Curții de Apel Chișinău și Judecătoriei Chișinău privind repararea prejudiciului material și moral cauzat prin infracțiune și compensarea cheltuielilor de judecată.

Prin decizia Curții de Apel Bălți din 02 ianuarie 2024, s-a admis recursul declarat

de Bivol Iurie, fiind casată încheierea Judecătoriei Chișinău (sediul Centru) din 30 august 2023, cu restituirea spre rejudecare cauza în Judecătoria Chișinău (sediul Centru), în același complet de judecată.

Prin încheierea Judecătoriei Chișinău (sediul Centru) din 24 ianuarie 2024, s-a transmis Curții de Apel Chișinău cauza civilă intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Bivol Iurie, pentru soluționarea posibilității strămutării cauzei la o altă instanță egală în grad.

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 14 martie 2024, cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Bivol Iurie împotriva Președintelui RM, Parlamentului RM, Procuraturii RM, Curții Supreme de Justiție, Curții de Apel Chișinău și Judecătoriei Chișinău privind repararea prejudiciului material și moral cauzat prin infracțiune și compensarea cheltuielilor de judecată, a fost strămutată la Judecătoria Anenii Noi (sediul Central).

La 09 aprilie 2024, cauza civilă menționată mai sus a fost repartizată judecătorului Judecătoriei Anenii Noi (sediul Central), Pantaz Serghei.

Argumentele participanților la proces

Argumentele reclamantului

În cererea de chemare în judecată, reclamantul Bivol Iurie a indicat că la data de 15 iulie 2020, prin intermediul avocatului său, Daniliuc Nicolae, s-a adresat Procurorului General al Republici Moldova cu o plângere penală, prin care a solicitat a dispune prin ordonanță începerea urmăririi penale în privința judecătorilor Curții de Apel Chișinău, *****, ***** și ***** și în privința judecătorilor Curții Supreme de Justiție a RM, *****, ***** și *****, în temeiul art. 339 Cod penal al Republicii Moldova – uzurparea puterii judecătorești, soldate cu urmări grave.

Reclamantul susține că au fost încălcate prevederile art.art.19, 254 și 274 Cod de procedură penală, Procurorul General al Republicii Moldova împreună cu procurorii fiind obligat să cerceteze circumstanţele cazului dat complet, obiectiv, sub toate aspectele pentru stabilirea adevărului şi în urma probelor acumulate să dispună prin ordonanţă motivată începerea urmăririi penale sau refuzul de a dispune începerea urmăririi penale.

Reclamantul indică că, la 24 iulie 2020 a primit o scrisoare de la Procuratura Republicii Moldova, semnată de procurorul *****, prin care s-a refuzat în începerea urmăririi penale pe cazul dat.

Subsecvent, la 30 iulie 2020, reclamantul prin intermediul avocatului său, Daniliuc Nicolae, a contestat acţiunile procurorului ***** cu o altă plângere, adresată Procurorului General al Republicii Moldova în ordinea art.299/1, 299/2 Cod de procedură penală.

La 18 august 2020, reclamantul a mai primit o scrisoare de la Procuratura Generală a Republicii Moldova, semnată de un alt procuror, *****.

La 02 septembrie 2020, reclamantul a contestat la Judecătoria Chişinău (sediul Ciocana) acţiunile ilegale, abuzive ale procurorilor ***** și *****, în ordinea articolului 313 Cod de procedură penală al Republicii Moldova.

Se relevă că, prin încheierea Judecătoriei Chişinău (sediul Ciocana) din 17 octombrie 2020, plângerea reclamantului din 02 septembrie 2020, a fost respinsă ca

neîntemeiată.

Reclamantul susține că, Judecătoria Chişinău (sediul Ciocana) a respins plângerea din 02 septembrie 2020 din motiv că argumentele petiționarului Bivol Iurie privitor la faptul că procurorii au încălcat flagrant prevederile art. 19, 254, 265, 274 Cod de procedură penală, au fost considerate ca fiind declarative şi nefondate şi vin în contradicţie cu faptele constatate pe parcursul examinării plângerii, încălcând în mod flagrant termenul legal de 10 zile de examinare a plângerii din 02 septembrie 2020, stabilit în articolul 313 Cod de procedură penală.

Reclamantul informează că, la 02 noiembrie 2020, a atacat cu recurs la Curtea de Apel Chișinău încheierea judecătoriei Chișinău (sediul Ciocana) din 17 octombrie 2020 în ordinea art. 437-451 Cod de procedură penală.

Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 08 februarie 2021, cererea de recurs din 02 noiembrie 2020 a fost respinsă ca neîntemeiată, pe motiv că argumentele privitor la faptul că procurorii au încălcat flagrant prevederile art. 19, 254, 265, 274 Cod de procedură penală, au fost considerate declarative și nefondate și vin în contradicție cu faptele constatate pe parcursul examinării plângerii, instanța de fond neîncălcând în mod flagrant termenul de 10 zile de examinare a plângerii din 21 februarie 2022, stabilită de art. 313 Cod de procedură penală.

S-a menționat că, scrisorile procurorilor ***** şi ***** în cauză au un caracter superficial, iar situaţia de fapt şi de drept este analogică cu cea stabilită de Curtea Europeană a Drepturilor Omului în paragrafele 90 şi 91 din Hotărârea din 02.11.2010 în cauza Mătăsaru şi Savinschi contra Moldovei, în care la fel se impunea obligaţia pozitivă a statului de a efectua o investigaţie oficială şi multilaterală, ceea ce înseamnă că organul de urmărire penală trebuia să depună eforturi serioase pentru a afla ce s-a întâmplat şi nu trebuia să se limiteze pe concluzii pripite şi nefondate pentru a refuza începerea oricăror investigaţii, pentru a-şi motiva refuzul în începerea urmăriri penale pe presupuneri şi ipoteze preconcepute.

În acelaşi context, conform prevederilor pct.22 din Hotărârea Plenului Curţii Supreme de Justiţie a RM cu privire la aplicarea de către instanţele internaţionale a unor prevederi ale Convenţiei europene pentru apărarea drepturilor omului şi libertăţilor fundamentale nr. 3 din 09.06.2014, în cazul în care instanţele de drept se abţin de a da răspuns special şi explicit la cele mai importante întrebări, fără a acorda părţii care a formulat-o, posibilitatea de a cunoaşte dacă acest mijloc de apărare a fost neglijat sau respins, acest fapt se va considera o încălcare a articolului 6 paragraful 1 al Convenţiei europene pentru apărarea drepturilor omului şi libertăţilor fundamentale. În această ordine de idei, atât organul de urmărire penală, cât şi procurorii nu au oferit un răspuns la toate întrebările formulate de către avocatul reclamantului, Nicolae Daniliuc, prin ce s-a încălcat articolul 1 al Convenţiei europene pentru apărarea drepturilor omului şi libertăţilor fundamentale, şi anume obligaţia generală a statului de a recunoaşte oricărei persoane, aflate sub jurisdicţia sa, drepturile şi libertăţile definite de Convenţie.

Solicită reclamantul admiterea acțiunii și încasarea în mod solidar din contul Președintelui Republicii Moldova, Parlamanentului Republicii Moldova, Procuraturii Republicii Moldova, Curții Supreme de Justiție, Curții de Apel Chișinău și Judecătoriei

Chișinău în beneficiul său suma de 50 000,00 euro cu titlul de prejudiciu moral cauzat prin infracțiune, precum și suma de 10 000,00 lei cu titlu de cheltuieli pentru asistență juridică.

În drept, reclamantul și-a întemeiat acțiunea în baza art. 8 din Declarația Universală a Drepturilor Omului, art. 14 din Pactul internațional cu privire la drepturile civile și politice, art.1, 6, 13, 41 din CEDO, art. 1 al Primului Protocol adițional al CEDO, art.1, 4, 7, 8, 20 din Constituția Republicii Moldova, art.19, 2006 din Codul civil al Republicii Moldova.

În cadrul ședinței de judecată din data de 15.05.2024, reclamantul Bivol Iurie nu s-a prezentat, totodată la data de 14.05.2024, pe poșta electronică a instanței de judecată, a parvenit o cerere prin care s-a solicitat examinarea cauzei civile în lipsa reclamantului, din care considerente prin prisma art.206 alin.(1) Cod de procedură civilă, s-a dispus examinarea cauzei în lipsa reclamantului Bivol Iurie.

Argumentele pârâtului Judecătoria Chișinău

Reprezentantul pârâtului, Judecătoria Chișinău, la data de 25.04.2024, prin intermediul factorului poștal, a depus referință solicitând respingerea ca fiind neîntemeiată cererea de chemare în judecată înaintată de Bivol Iurie împotriva Președintelui Republicii Moldova, Parlamentului Republicii Moldova, Procuraturii Republicii Moldova, Curții Supreme de Justiție, Curții de Apel Chișinău, Judecătoriei Chișinău privind repararea prejudiciului moral, cauzat prin infracțiune, compensarea cheltuielilor de judecată pentru asistența juridică.

În motivarea referinței, s-a menționat că acțiunea este înaintată împotriva pârâtului necorespunzător, or, pornind de la prevederile Legii nr. 1545 din 25.02.1998 privind modul de reparare a prejudiciului cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii și ale instanțelor judecătorești, pârât în astfel de acțiuni urmează a fi Ministerul Justiției.

În cadrul ședinței de judecată din data de 15.05.2024, reprezentantul pârâtului Judecătoria Chișinău nu s-a prezentat, totodată reieșind din conținutul referinței se atestă că s-a solicitat examinarea cauzei civile în absență, din care considerente prin prisma art.206 alin.(1) Cod de procedură civilă, s-a dispus examinarea cauzei în lipsa reprezentantului pârâtului Judecătoria Chișinău.

Argumentele pârâtului Parlamentul Republicii Moldova

Reprezentantul pârâtului, Parlamentul Republicii Moldova, la data de 24.04.2024, prin intermediul factorului poștal, a depus referință solicitând respingerea ca fiind inadmisibilă a cererii de chemare în judecată înaintată de către Bivol Iurie.

În motivarea referinței, s-a indicat că reclamantul nu a demonstrat existența unei sentințe de achitare devenite definitive și irevocabile; scoaterea reclamantului de sub urmărire penală sau a încetării urmăririi penale pe temeiuri de reabilitare; existența unei hotărâri adoptate de către instanța de judecată cu privire la anularea arestului contravențional în legătură cu reabilitarea persoanei fizice; existența încheierii adoptate de către judecătorul de instrucție în condițiile art.313 alin.(5) Cod de procedură penală, în

privința persoanei achitate sau scoase de sub urmărire penală, privind declararea nulității actelor sau acțiunilor organului de urmărire penală sau organului care exercită activitate specială de investigație.

De asemenea, s-a relevat că reclamantul nu a invocat temeiuri care ar condiționa ulterior atribuirea calității de pârât Parlamentului Republicii Moldova, ultimul nu poate avea calitatea de pârât în acțiunea înaintată, din considerent că obiectul pretinsului litigiu depășește sfera de competență a Parlamentului, făcând trimitere la art. 5 alin. (1) al Legii nr. 1545 din 25.02.1998.

În cadrul ședinței de judecată din data de 15.05.2024, reprezentantul pârâtului Parlamentul Republicii Moldova nu s-a prezentat, totodată printr-o cerere separată din data de 24.04.2024 s-a solicitat examinarea cauzei civile în absență, din care considerente prin prisma art.206 alin.(1) Cod de procedură civilă, s-a dispus examinarea cauzei în lipsa reprezentantului pârâtului Parlamentul Republicii Moldova.

Argumentele pârâtului Președintele Republicii Moldova

Reprezentantul pârâtului Președintele Republicii Moldova, la data de 14.05.2024, prin intermediul poștei electronice a instanței de judecată, a expediat referința la cererea de chemare în judecată înaintată de către Bivol Iurie, prin care a solicitat respingerea acțiunii ca fiind neîntemeiată.

În motivarea referinței, s-a menționat că reclamantul solicită repararea prejudiciului moral cauzat prin infracțiune în lipsa actului juridic (sentință definitivă și irevocabilă în privința pârâților de la care se solicită încasarea) prejudiciului moral în urma comiterii unei infracțiuni).

Totodată, reclamantul a înaintat prezenta cerere împotriva Președintelui Republicii Moldova, Parlamentului Republicii Moldova, Procuratura Republicii Moldova, Curtea Supremă de Justiție, Curtea de Apel Chișinău, Judecătoria Chișinău contrar prevederilor legale în vigoare, invocând faptul că mecanismul de reparare a prejudiciilor cauzate prin acțiunile ilicite de alte organe de drept, instanța de judecată, procuratura și organul de urmărire penală este reglementat de Legea nr. 1545 din 25.02.1998 privind modul de reparare a prejudiciului cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii și ale instanțelor judecătorești.

De asemenea, s-a susținut că circumstanțele invocate în cererea de chemare în judecată nu se încadrează în condițiile apariției dreptului la repararea prejudiciului moral și nu implică răspunderea autorităților statului pentru un eventual prejudiciu suportat.

Referitor la solicitarea de încasare a cheltuielilor de judecată formate din cheltuieli de asistență juridică, s-a indicat că în speță, din anexele prezentate, lipsesc careva probe care atestă suportarea de către reclamant a pretinsei sume cu titlul de cheltuieli de asistență juridică.

În cadrul ședinței de judecată din data de 15.05.2024, reprezentantul pârâtului Președintele Republicii Moldova nu s-a prezentat, totodată reieșind din conținutul referinței se atestă că s-a solicitat examinarea cauzei civile în absență, din care considerente prin prisma art.206 alin.(1) Cod de procedură civilă, s-a dispus examinarea cauzei în lipsa reprezentantului pârâtului Președintele Republicii Moldova.

Argumentele pârâților Procuratura RM, Curtea Supremă de Justiție și Curtea de Apel Chișinău

Reprezentanții Procuraturii RM, Curții Supreme de Justiție și Curții de Apel Chișinău au fost legal citați, dar nu s-au prezentat în ședința de judecată, nu au comunicat motivele absenței și nu au întocmit referință.

Citarea reprezentanților pârâților se confirmă prin dovada de expediere a citației și referințelor pe poștele electronice ale acestora, în temeiul art.100 Cod de procedură civilă. (f. d. 104; 110-111 verso; 130)

În aceste circumstanțe, în temeiul prevederilor art. 206 alin. (3) Cod de procedură civilă, instanța de judecată a dispus examinarea cauzei în lipsa reprezentanților Procuraturii RM, Curții Supreme de Justiție și Curții de Apel Chișinău.

Aprecierea instanței de judecată

Studiind materialele cauzei în coraport cu circumstanțele cauzei invocate în cererea de chemare în judecată, instanța de judecată consideră necesar de a respinge ca fiind neîntemeiată cererea de chemare în judecată înaintată de către Bivol Iurie împotriva Președintelui Republicii Moldova, Parlamentului Republicii Moldova, Procuraturii Republicii Moldova, Curții Supreme de Justiție a Republici Moldova, Curții de Apel Chișinău și Judecătoriei Chișinău cu privire la repararea prejudiciului moral cauzat prin infracțiune și încasarea cheltuielilor de judecată, reieșind din următoarele considerente.

Din materialele cauzei s-a stabilit că la data de 15 iulie 2020, reclamantul Bivol Iurie, prin intermediul apărătorului său, Daniliuc Nicolae, s-a adresat Procurorului General al Republici Moldova cu o plângere penală, prin care a solicitat a dispune, prin ordonanță, începerea urmării penale în privința judecătorilor de la Curtea de Apel Chișinău, *****, *****, ***** și în privința judecătorilor de la Curtea Supremă de Justiție, *****, ***** și *****, în temeiul art. 339 Cod penal. (f.d.18-22)

Prin scrisoarea nr.22-210/18-735 din 24 iulie 2020 expediată în adresa lui Daniliuc Nicolae, avocatul lui Bivol Iurie, semnată de procurorul în secția reprezentare în procedurile non-penale și implementare CEDO, *****, s-a conchis despre inadmisibilitatea intervenirii organelor procuraturii la aprecierea legalității sau, după caz, a ilegalității actelor judecătorești de dispoziție din 07.05.2020 și 24.06.2020, inclusiv lipsa evidentă a vreunor temeiuri pentru a iniția un proces în privința judecătorilor indicați în plângere. (f.d.23)

La data de 30 iulie 2020, reclamantul Bivol Iurie, prin intermediul apărătorului său, Daniliuc Nicolae, a contestat cu plângere acțiunile considerate abuzive și ilegale ale procurorului *****, în ordinea art. 299/1, art. 299/2 Cod de procedură penală, la procurorul ierarhic superior. (f.d.24)

Prin scrisoarea, scrisoarea nr.22-210/18-844 din 18 august 2020 expediată în adresa lui Daniliuc Nicolae, avocatul lui Bivol Iurie, semnată de procurorul-șef al Direcției judiciare a Procuraturii Republicii Moldova, *****, s-a conchis despre lipsa evidentă a vreunor temeiuri pentru a iniția un proces penal în privința magistraților indicați în plângere. (f.d.25)

La data de 02 septembrie 2020, reclamantul Bivol Iurie, prin intermediul apărătorului său, Daniliuc Nicolae, a contestat la Judecătoria Chișinău (sediul Ciocana) în ordinea art. 313 Cod de procedură penală, cu obligarea organului de urmărire penală să înregistreze plângerea conform art.274 Cod de procedură penală și să cerceteze cazul sub toate aspectele. (f.d.26-32)

Prin încheierea Judecătoriei Chișinău (sediul Ciocana) nr.10-1535/2020 din 17 octombrie 2020, s-a dispus respingerea plângerii depusă de către avocatul Daniliuc Nicolae în interesele petiționarului Bivol Iurie, în ordinea art. 313 Cod de procedură penală. (f.d.33-35)

La 02 noiembrie 2020 reclamantul Bivol Iurie, prin intermediul apărătorului său, Daniliuc Nicolae, a atacat cu recurs la Curtea de Apel Chișinău încheierea din 17 octombrie 2020 a Judecătoriei Chișinău (sediul Ciocana), cu solicitarea casării integrale a încheierii judecătorești și admiterea plângerii în sensul formulat. (f.d.36-43)

Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău nr.10r-1026/2020 din 08 februarie 2021, a fost respins ca nefondat recursul declarat de avocatul Daniliuc Nicolae în interesele petiționarului Bivol Iurie, fiind menținută încheierea Judecătoriei Chișinău (sediul Ciocana) nr.10-1535/2020 din 17 octombrie 2020, decizia fiind irevocabilă. (44-45)

În contextul pretențiilor deduse judecății, instanța de judecată consideră necesar de a nota următoarele prevederi legale incidente raportului juridic litigios.

Conform art. 8 al Declaraţiei Universale a Drepturilor Omului, orice persoana are dreptul la satisfacţia efectivă din partea instanţelor juridice naţionale competente împotriva actelor care violează drepturile fundamentale cei sunt recunoscute prin constituţie sau lege.

În conformitate cu art. 14 din Pactul internațional cu privire la drepturile civile şi politice nr.1966 din 16 decembrie 1966, toţi oamenii sunt egali în faţa tribunalelor şi curților de justiție. Orice persoană are dreptul ca litigiul în care se află să fie examinat în mod echitabil şi public de către un tribunal competent, independent şi imparţial, stabilit prin lege, care să decidă asupra contestărilor privind drepturile şi obligaţiile sale cu caracter civil. Şedinţa de judecată poate fi declarată secretă în totalitate sau pentru o parte a desfășurării ei, fie în interesul bunelor moravuri, al ordinii publice sau al securităţii naţionale întro societate democratică, fie dacă interesele vieţii particulare ale părţilor în cauză o cer, fie în măsura în care tribunalul ar socoti acest lucru ca absolut necesar, când datorită circumstanţelor speciale ale cauzei, publicitatea ar dăuna intereselor justiţiei; cu toate acestea, pronunţarea oricărei hotărâri în materie penală sau civilă va fi publică, afară de cazurile când interesul minorilor cere să se procedeze altfel sau când procesul se referă la diferende matrimoniale ori la tutela copiilor.

Potrivit prevederilor art. 19 alin. (1), (3) şi (5) Cod civil, în condițiile legii, persoana lezată într-un drept al ei sau într-un interes recunoscut de lege poate cere repararea integrală a prejudiciului patrimonial şi nepatrimonial cauzat astfel. Se consideră prejudiciu nepatrimonial (prejudiciu moral) suferințele fizice şi psihice, precum şi diminuarea calității vieții. Repararea prejudiciului presupune repunerea persoanei lezate în situaţia în care s-ar fi aflat dacă prejudiciul nu se producea.

Instanța de judecată atestă că legea cadru, care reglementează cazurile, modul şi condițiile de răspundere patrimonială a statului pentru prejudiciul cauzat prin acțiunile ilicite comise în procesele penale şi contravenționale de organele de urmărire penală, de procuratură şi de instanțele judecătorești, este Legea privind modul de reparare a prejudiciului cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii şi ale instanțelor judecătorești nr. 1545-XIII din 25.02.1998.

Noțiunea de *acțiuni ilicite*, este definită la art. 2 alin.(1) a Legii nominalizate supra, ca fiind, acele acțiuni sau inacțiuni ale organului împuternicit să examineze cazurile cu privire la contravenții, ale organului de urmărire penală sau ale instanţei de judecată, care exclud vinovăția acestora, al căror caracter ilegal se manifestă prin încălcarea principiului general, potrivit căruia nici o persoană nevinovată nu poate fi trasă la răspundere şi nu poate fi judecată, (erori) ori fapte ale persoanelor cu funcție de răspundere din organul de urmărire penală sau din instanța de judecată, manifestate prin încălcarea intenționată a normelor procedurale şi materiale în tumult procedurii penale sau contravenționale (infracțiuni).

În această ordine de idei, conform prevederilor art. 3 aliniatele (1) şi (2) din Legea enunțată, este reparabil prejudiciul material şi moral cauzat persoanei fizice sau juridice în urma: a) reținerii ilegale, aplicării ilegale a măsurilor preventive sub formă de arest, de declarație de a nu părăsi localitatea sau țara, tragerii ilegale la răspundere penală; b) condamnării ilegale, confiscării ilegale a averii, supunerii ilegale la muncă neremunerată în folosul comunității; c) efectuării ilegale, în cazul urmăririi penale ori judecării cauzei penale, a percheziției, ridicării, punerii ilegale sub sechestru a averii, eliberării sau suspendării ilegale din lucru (funcție), precum şi în urma altor acțiuni de procedură care limitează drepturile persoanelor fizice sau juridice;d) supunerii ilegale la arest contravențional, reținerii contravenționale ilegale sau aplicării ilegale a amenzii contravenționale de către instanța de judecată; e) efectuării măsurilor speciale de investigații cu încălcarea prevederilor legislației; f) ridicării ilegale a documentelor contabile, a altor documente, a banilor, a ștampilelor, precum şi în urma blocării conturilor bancare. Prejudiciul cauzat se repară integral, indiferent de culpa persoanelor cu funcție de răspundere din organele de urmărire penală, din procuratură şi din instanțele judecătorești.

În conformitate cu prevederile art. 6 din aceeași Lege, dreptul la repararea prejudiciului, în mărimea şi modul stabilit de prezenta lege, apare în cazul: a) devenirii definitive şi irevocabile a sentinței de achitare; b) scoaterii persoanei de sub urmărire penală sau încetării urmăririi penale pe temeiuri de reabilitare; c) adoptării de către instanța judecătorească a hotărârii cu privire la anularea arestului contravențional în legătură cu reabilitarea persoanei fizice; d) adoptării, de către judecătorul de instrucție, în condițiile art. 313 alin.(5) din Codul de procedură penală, în privința persoanei achitate sau scoase de sub urmărire penală, a încheierii privind declararea nulității actelor sau acțiunilor organului de urmărire penală sau organului care exercită activitate specială de investigații.

Conform prevederilor art. 2007 alin. (1) din Codul civil, prejudiciul cauzat persoanei prin acțiunile organelor de urmărire penală, ale procuraturii sau ale instanțelor

de judecată se repară de către stat integral, indiferent de vinovăția persoanei responsabile, în următoarele cazuri: a) condamnare ilegală, tragere ilegală la răspundere penală, aplicare ilegală a măsurii preventive sub forma arestului preventiv sau sub forma declarației scrise de a nu părăsi localitatea; b) aplicare ilegală, în calitate de sancțiune contravențională, a arestului, a muncii neremunerate în folosul comunității; c) acțiuni sau inacțiuni care au dus, după caz, la: constatarea de către Curtea Europeană a Drepturilor Omului, prin hotărâre, a încălcării drepturilor sau libertăților fundamentale ale unei persoane şi dispunerea achitării unor sume în beneficiul acesteia; – pronunțarea unei hotărâri de către o instanță judecătorească națională, ca urmare a condamnării statului de către Curtea Europeană a Drepturilor Omului, prin care s-a dispus achitarea unor sume din contul statului.

Potrivit art.53 alin.(2) din Constituția Republicii Moldova, statul răspunde patrimonial, potrivit legii, pentru prejudiciile cauzate prin erorile săvârșite în procesele penale de către organele de anchetă și instanțele judecătorești.

Astfel, instanța de judecată consemnează că prin cererea de chemare în judecată reclamantul Bivol Iurie solicită repararea prejudiciului moral cauzat prin infracțiune și compensarea cheltuielilor de asistență juridică.

În conformitate cu art. 118 alin.(1), (3) Cod de procedură civilă, fiecare parte trebuie să dovedească circumstanţele pe care le invocă drept temei al pretenţiilor şi obiecţiilor sale dacă legea nu dispune altfel. Circumstanţele care au importanţă pentru soluţionarea justă a pricinii sânt determinate definitiv de instanţa judecătorească pornind de la pretenţiile şi obiecţiile părţilor şi ale altor participanţi la proces, precum şi de la normele de drept material și procedural ce urmează a fi aplicate.

Conform art. 121 Cod de procedură civilă, instanţa judecătorească reţine spre examinare şi cercetare numai probele pertinente care confirmă, combat ori pun la îndoială concluziile referitoare la existenţa sau inexistenţa de circumstanţe, importante pentru soluţionarea justă a cazului, iar art. 122 prevede că, circumstanţele care, conform legii, trebuie confirmate prin anumite mijloace de probaţiune nu pot fi dovedite cu nici un fel de alte mijloace probante. Admisibilitatea probelor se determină în conformitate cu legea în vigoare la momentul eliberării lor.

Potrivit art. 130 alin. (1) Cod de procedură civilă, instanţa judecătorească apreciază probele după intima ei convingere, bazată pe cercetarea multe aspectuală, completă, nepărtinitoare şi nemijlocită a tuturor probelor din dosar în ansamblul şi interconexiunea lor, călăuzindu-se de lege.

Conform art. 239 Cod de procedură civilă, hotărârea judecătorească trebuie să fie legală şi întemeiată. Instanţa îşi întemeiază hotărârea numai pe circumstanţele constatate nemijlocit de instanţă şi pe probele cercetate în şedinţă de judecată.

Potrivit art. 240 alin.(3) Cod de procedură civilă, instanța judecătorească adoptă hotărârea în limitele pretențiilor înaintate de reclamant.

În contextul normelor legale citate, instanța de judecată apreciază ca fiind eronate criticile reclamantului la acest aspect, or, cerințele formulate de Bivol Iurie nu cad sub incidența Legii nr.1545-XII din 25 februarie 1998 privind modul de reparare a

prejudiciului cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii și ale instanțelor judecătorești.

După cum rezultă din acțiunea depusă de către Bivol Iurie, ultimul solicită compensarea prejudiciului moral, invocând dezacordul cu răspunsurile din data de 24.07.2020 și 18.08.2020, oferite de Procuratura Republicii Moldova, prin care s-a refuzat începerea urmăririi penale în privința judecătorilor de la Curtea de Apel Chișinău, *****, *****, ***** și în privința judecătorilor de la Curtea Supremă de Justiție, *****, ***** și *****, precum și cu încheierea Judecătoriei Chișinău (sediul Ciocana) nr.10-1535/2020 din 17 octombrie 2020, menținută prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău nr.10r-1026/2020 din 08 februarie 2021, prin care a fost respinsă plângerea reclamantului împotriva actelor și acțiunilor organului de urmărire penală și ale procurorilor.

Respectiv, simplul dezacord cu răspunsurile oferite de Procuratura Republicii Moldova, precum și cu soluția Judecătoriei Chișinău (sediul Ciocana), menținută de instanța ierarhic superioară, care a examinat plângerea asupra actelor și acțiunilor organului de urmărire penală și ale procurorului, nu intră în câmpul de aplicare al Legii nr. 1545-XIII din 25 februarie 1998.

Se reține că în materia pretinselor violări a duratei procedurilor penale, partea civilă, victimele, persoanele care au înaintat o sesizare, martorii, alte persoane participante în proces, în afară de acuzat (bănuit, învinuit, inculpat), nu pot pretinde încălcarea dreptului la durata nerezonabilă a procedurilor penale, astfel că art.6 § 1 CEDO sub aspectul său penal poate fi invocat doar de persoana căreia i s-a înaintat o acuzație.

Totodată, dat fiind faptul că reclamantul Bivol Iurie nu are în prezenta speță calitate de bănuit, învinuit, nici inculpat, ultimul nu este îndreptățit legal de a pretinde un careva prejudiciu cauzat prin încălcarea dreptului la judecare în termen rezonabil, or art.6§1 CEDO, sub aspectul său penal, poate fi invocat numai de persoana față de care s-a înaintat o acuzație, ca excepție constituind doar situația când victima unei infracțiuni pretinde durata nerezonabilă a procedurilor penale în legătură cu imposibilitatea soluționării aspectului civil și anume, examinarea excesiv de lungă a acțiunii sale civile în cadrul procedurilor penale, ceea ce la caz nu se regăsește.

Pe de altă parte, circumstanțele faptice invocate de Bivol Iurie în cererea de chemare în judecată nu implică răspunderea statului în persoana Președintelui Republicii Moldova, Parlamentului Republicii Moldova, Procuraturii Republicii Moldova, Curții Supreme de Justiție, Curții de Apel Chișinău și Judecătoriei Chișinău pentru un eventual prejudiciu moral suportat de către reclamant, deoarece refuzul în pornirea urmăririi penale pentru circumstanțele invocate, a fost verificată în cadrul procedurilor de control, fapt care exclude incontestabil răspunderea patrimonială a statului.

Or, conform prevederilor art.1998 Cod civil, cel care acționează față de altul în mod ilicit, cu vinovăție este obligat să repare prejudiciul patrimonial, iar în cazurile prevăzute de lege și prejudiciul moral cauzat prin acțiune sau omisiune.

Astfel, legiuitorul statuează că răspunderea delictuală civilă survine în rezultatul încălcării unei obligații legale cu caracter general, care revine tuturor de a nu leza

drepturile altora prin fapte ilicite. Răspunderea delictuală se naște prin încălcarea unor drepturi absolute ale persoanei vătămate.

Pentru apariția răspunderii delictuale este necesar un fapt juridic, este obligatorie existența unui delict, care include în sine elementele obligatorii: - prejudiciul, - fapta ilicită, - raportul cauzal dintre faptă și prejudiciu și - vinovăția. Acestea sunt condițiile generale necesare pentru antrenarea răspunderii delictuale. Lipsa unei condiții, potrivit regulii generale, exclude răspunderea delictuală, cu excepția cazurilor expres prevăzute de lege când răspunderea delictuală se poate angaja și în lipsa unor condiții.

Prin urmare, posibilitatea persoanelor fizice de a apela la metoda de reparare a prejudiciilor rezultă din faptul lezării lor în drepturi, metodei de reparare a prejudiciilor fiindu-i atribuit un caracter universal de apărare a drepturilor civile, iar în condițiile în care, la caz, reclamantul nu a făcut dovada comiterii de către pârâți a unei fapte ilicite, sunt nejustificate solicitările acestuia de a cere despăgubiri în prezenta speță.

Or, în accepțiunea instanței realizarea unui drept la repararea prejudiciului nu se face gratuit, fără a fi supus unor rigori procedurale în ceea ce privește respectarea sarcinii probațiunii, iar partea care reclamă încălcarea unui drept prin prisma raționamentului instituit la art.5 coroborat cu art.118 alin.(1) Cod de procedură civilă, urmează să demonstreze temeinicia acestuia, lucru pe care reclamantul nu l-a realizat.

Mai mult ca atât, raportând prevederile art.5 alin.(1) din Legea nr. 1545 din 25.02.1998 la faptul înaintării acțiunii împotriva pârâților indicați în cererea de chemare în judecată, se atestă că, instanța de judecată nu dispune de abilitatea legală de a pune în sarcina pârâților Președintelui Republicii Moldova, Parlamentului Republicii Moldova, Procuraturii Republicii Moldova, Curții Supreme de Justiție, Curții de Apel Chișinău și Judecătoriei Chișinău, a obligației de a compensa pretinsele prejudicii suportate de reclamant, or, acțiunea reclamantului a fost înaintată împotriva unor pârâți necorespunzători.

Pe cale de consecință, având în vedere normele sus menționate, instanța de judecată consideră că cererea de chemare în judecată depusă de Bivol Iurie împotriva Președintelui Republicii Moldova, Parlamentului Republicii Moldova, Procuraturii Republicii Moldova, Curții Supreme de Justiție, Curții de Apel Chișinău și Judecătoriei Chișinău privind încasarea prejudiciului moral cauzat prin infracțiune, este neîntemeiată şi urmează a fi respinsă.

În conformitate cu art.96 alin. (1) şi alin. (2) Cod de procedură civilă, instanţa judecătorească obligă partea care a pierdut procesul să compenseze părţii care a avut câştig de cauză cheltuielile ei de asistenţă juridică, în măsura în care acestea au fost reale, necesare şi rezonabile. În cazul în care partea care a câştigat procesul a beneficiat de asistenţă juridică calificată garantată de stat, plata cheltuielilor de acordare a asistenţei juridice calificate revine părţii care a pierdut procesul.

Astfel, ţinând cont de faptul că cerinţa principală din acţiunea înaintată de către Bivol Iurie cu privire la repararea prejudiciului moral cauzat prin infracțiune, a fost respinsă, în mod subsecvent, se va respinge şi cerinţa accesorie cu privire la compensarea cheltuielilor de judecată formate din cheltuieli de asistență juridică în sumă de 10 000,00 lei.

Din motivele expuse și în conformitate cu prevederile art. 238-241 din Codul de procedură civilă, instanța de judecată,

h o t ă r ă ș t e :

Se respinge ca fiind neîntemeiată cererea de chemare în judecată depusă de către Bivol Iurie împotriva Președintelui RM, Parlamentului RM, Procuraturii RM, Curții Supreme de Justiție, Curții de Apel Chișinău și Judecătoriei Chișinău privind repararea prejudiciului moral cauzat prin infracțiune și compensarea cheltuielilor de judecată.

Hotărârea poate fi atacată cu apel la Curtea de Apel Chișinău, în termen de 30 de zile de la data pronunțării dispozitivului hotărârii, prin intermediul Judecătoriei Anenii Noi (sediul Central).

Președintele ședinței,
Judecător **Pantaz Serghei**